

de bedenker van deze term. Er zijn e ter vroegere sporen van et begrip terug te vinden in de s ien e f i tion-literatuur, namelijk in et werk van David Gerrold uit 1975 *Wen .A.R.L.I.E. was One*, waar-in een omputerverprogramma met de naam VIRUS op dezelfde ma-nier opereert als de uidige omputervirussen. Dit omputerver-programma werd ge ountered door een ander omputerverprogramma dat zeer toepasselijk ANTIBODY eette. et eerste e te omputervirus zou pas op et toneel vers ijnen in 1981, toen et Elk loner virus op Apple II werd verspreid. In juni van etzelfde jaar werden de eerste rapporten van et aids-virus in de Verenigde Staten verspreid door et enter for Disease ontrol. Met de opkomst en de verspreiding van van iv/aids en et gelijktijdige vers ijnen van et omputervirus, vertonen deze twee epidemis e ategorieën veel gelijkenissen in de manier waarop ze in de ulturele verbeelding voortbewegen.

et *performan e art*-virus op de Biënnale is een performan e over de manier waarop we et virus betekenis geven, zowel op de omputer als in et li aam. Zoals Paula Trei ler tere t opmerkt in aar werk over aids en zijn betekenis: 'De aids-epidemie – met aar reële poten-tie voor wereldvernietiging – is tegelijkertijd een epidemie van een overdraagbare dodelijke ziekte én een epidemie van betekenissen en betekenisgeving.'¹⁰ oewel sommigen, zoals Andrew Ross en Judit Williamson, verdedigen dat et werkelijke iv-virus net een 'tekort aan betekenis genereert'¹¹ vanuit zi zelf, argumenteert Trei ler dat, oewel et virus zelf nooit elemaal te kennen is, er nog steeds een

Uiteindelijk is et t eater, net als de pest, erop geri t ' onfli ten te ontketenen, kra ten vrij te maken en nieuwe mogelijk eden te exploreren.'

veel eid aan betekenissen wordt gegeven aan et virus door onze talige relatie tot iv/aids. Ze s rijft: 'De aard van aids zelf is ge on-strueerd door de taal, en in et bijzonder door de taal van de genees-kunde en de wetens ap... Aids als naam reëert de ziekte en maakt ze begrijpelijk. Daarom kunnen we niet 'door' de taal een kijken om te zien wat aids 'werkelijk' is. We moeten eerder kijken op welke plaats deze beslissing werkelijk wordt genomen en tussenkomen op et punt waar betekenis effe tief ontstaat: in de taal.'¹²

Voor een deel probeert een dergelijke linguïstis e onstru tie van aids een spe ifieke ges iedenis te s rijven voor et fenomeen. oewel mijn analytis e vergelijking tussen et ontstaan van omputervirus-sen en aids aanvangt in 1981, is dit niet meer dan één van de vele ver alen rond et ontstaan van virussen. David Roman zegt in zijn boek *A ts of Intervention: Performan e, Gay ulture, and AIDS* dat de pogingen om een 'offi iële' ges iedenis te reëren voor aids onvermijdelijk altijd an-dere ges iedenissen zullen doen verdwijnen, die niet werden vastgelegd. Deze offi iële ver alen, zij et de ver alen van de biomedis e instellingen of die van de mainstream media, dragen et gevaar in zi 'to-taliserende ver alen' te worden, een 'genealogie' die in overdreven mate de nadruk legt op et opduiken

LEXI ON

VIRUS De term 'virus' wordt gebruikt in: • de biologie, zie virus (biologie);

• de informati a, zie omputervirus.

Wat deze twee gemeen ebben, is dat ze allebei ge odeerde informatie bevatten waarmee ze un 'gast eer' ertoe brengen et virus te vermenigvuldigen en te verspreiden. Ze kunnen zi niet zelfstandig vermenigvuldigen.

et omputervirus bestaat e ter alleen in een virtuele vorm, zonder eigen substantie, alleen als informatie in een omputerge eugen of op een s ijf, terwijl et biologis e virus zijn informatie op RNA of DNA eeft ge odeerd en dit eeft verpakt in een om ulling van eiwit en/of membraan. Een virus is een oeveel eid erfelijk materiaal (dit kan RNA of DNA zijn), gewoonlijk ingesloten in een om ulsel van eiwit. Virussen vers illen van ba teriën en andere levensvormen doordat ze zi niet onaf ankelijk kunnen voortplanten. Een virus koppelt zi aan een levende el en inje teert daarin et eigen erfelijk materiaal. Niet elke el kan door elk virus worden aangetast: de eiwitmantel van et virus wordt gebruikt om ges ikte gast eer ellen te erkennen. Binnen in de gast eer el geeft et erfelijk materiaal van et virus de opdra t om nieuwe virussen te ma-ken. Dit kan in veel gevallen leiden tot de dood van de gast eer el, of ziekte of zelfs de dood van et meer ellig organisme waar de el deel van uitmaakt, al zijn er ook gevallen bekend waar een virus nuttige genen inbra t in een ba terie. Een virus kan zi alleen vermeerderen

van aids en et pro es van et ontstaan van de ziekte verdoezelt.¹³ In plaats van een éénduidige ges iedenis, zijn er eel veel vers illende ver alen.

De lan ering van deze 'offi iële' ver alen eeft een bepaalde ulturele verbeelding rond aids in gang gezet, en aan de grondslag daarvan ligt de globalisering en aar ingebakken onfli t met et verlangen om een 'vreemde oorsprong' te duiden voor et epidemis e. De ver-spreiding van iv/aids is van bij et begin geïnterpreteerd door et vergrootglas van de globalisering. Zoals Virginia van der Vliet s rijft in aar boek *T e Politics of Aids*: 'iv is opgedoken in een we-reld die bijzonder goed voldeed aan zijn noden. De late twintigste eeuw is, net als de veertiende eeuw in Europa, een tijd van ver-oogde menselijke intera tie, van doorlaatbare grenzen en een uit-gebreed andels- en reisnetwerk. et virus... lijkt te zijn meegereden met zijn menselijke gast eren op et moment dat deze vlot tussen ontinenten een en weer reisden, van dorp tot dorp trokken, of een en weer werden ges ud in bussen tussen steden en kusten over de ele Derde Wereld. Nergens is de 'global village'-metafoer angst-wekkender geïllustreerd dan door de snel eid waarmee aids onze planeet is rondgereisd.'¹⁴

Net als et Biënnale.py virus in twee minuten de ele wereld ad be eerst, was iv/aids in staat zi globaal te verspreiden aan een tempo dat voor andere epidemieën in voorgaande eeuwen onmo-gelijk was, door de uidige ontext van beperkte so iale ruimte en et afnemende belang van regionale grenzen.

Belangrijker is e ter et feit dat in de ulturele verbeelding, die zowel aids als et omputervirus omringt, een sterke impuls zit ingebak-ken om een spe ifieke vreemde bron te duiden voor de infe tie. Op dit punt blijven de grenzen inta t en zeer aanwezig. Bij aids, zoals

LEXI ON

EMBRYONALE STAM ELLEN Embryonale stam ellen zijn li aams ellen

die de 'potentie' ebben om uit te groeien tot om et even welke soort gespe ialiseerde el. Steeds meer onderzoekers willen embryonale stam ellen onderzoeken om aftakelende weefsels en organen een verjongingskuur te geven. In de toekomst oopt men stam ellen te laten uitgroeien tot bijvoorbeeld insulineprodu erende ellen. De bedoeling is ze te transplanteren bij mensen met diabetes, bij wie de insulineprodu tie verstoord is.